Projekt

z dnia 29 października 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY BOGDANIEC

z dnia ..... 2026 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 176), art. 28 § 4 i art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) Rada Gminy Bogdaniec uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr V.36.2024 Rady Gminy Bogdaniec z dnia 1 października 2024 r. w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso w § 2 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

"15) w sołectwie Motylewo - Artura Świtaja".

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bogdaniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2026 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Uzasadnienie

do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso

W następstwie rezygnacji dotychczasowego sołtysa Sołectwa Motylewo z pełnionej funkcji, działając na podstawie Statutu Sołectwa Motylewo, przeprowadzono wybory nowego sołtysa. W wyniku przeprowadzonego w dniu 23 września 2026 r. głosowania funkcję Sołtysa Sołectwa Motylewo powierzono Panu Arturowi Świtajowi.

Stosownie do art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, rada gminy może zarządzić pobór podatków od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczyć inkasentów oraz określić wysokość wynagrodzenia za inkaso. Z kolei zgodnie z art. 9 ustawy – Ordynacja podatkowa, inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, zobowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Projekt uchwały przewiduje nadanie jej mocy obowiązującej z datą wsteczną, co wymaga szczególnego uzasadnienia w świetle konstytucyjnej zasady niedziałania prawa wstecz (zakazu retroakcji). W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że odstąpienie od tej zasady jest dopuszczalne wyjątkowo, wyłącznie z usprawiedliwionych względów, w szczególności gdy regulacja służy realizacji wartości konstytucyjnych ocenianych jako ważniejsze niż wartość chroniona zakazem retroakcji oraz gdy ma charakter korzystny dla adresatów norm. W wyroku z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt I OSK 686/18, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że wsteczna moc prawa może dotyczyć w szczególności przyznania uprawnień.

Podstawę prawną nadania uchwale mocy wstecznej stanowi art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, zgodnie z którym aktowi normatywnemu można nadać wsteczną moc obowiązującą, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. W doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że rozwiązanie takie może być dopuszczalne zwłaszcza wtedy, gdy regulacja nie pogarsza sytuacji prawnej adresatów, lecz ma charakter dla nich korzystny.

W niniejszej sprawie przesłanki te zostały spełnione, gdyż projektowana regulacja ma charakter korzystny dla podatników zamieszkałych w miejscowości Motylewo. Zgodnie z przepisami prawa podatkowego czwarta rata podatku przypada co do zasady na dzień 15 listopada danego roku podatkowego. Czynności inkasa muszą zatem zostać podjęte odpowiednio wcześniej, tak aby podatnicy mieli realną możliwość uregulowania należności w miejscu zamieszkania przed upływem terminu płatności.

Jednocześnie na terenie sołectwa Motylewo znaczną część podatników stanowią osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością, które nie posiadają własnych środków transportu, nie korzystają z internetu ani usług cyfrowych, a dojazd publicznym środkiem transportu – przy istniejących barierach architektonicznych – jest dla wielu z nich niemożliwy albo bardzo utrudniony. W tych warunkach zapłata podatku w oddalonym o kilka kilometrów banku, placówce pocztowej lub urzędzie gminy stanowi istotne utrudnienie i realnie zagraża terminowemu uregulowaniu zobowiązań podatkowych, co może prowadzić do powstania zaległości podatkowych, naliczania odsetek za zwłokę oraz wszczynania postępowań egzekucyjnych.

Brak zapewnienia nowego inkasenta poboru podatku w praktyce pozbawiłby mieszkańców sołectwa Motylewo dostępnej i dotychczas stosowanej formy realizacji obowiązków podatkowych. Nadanie uchwale mocy obowiązującej od dnia 1 listopada 2026 r. jest zatem niezbędne, aby nowo wyznaczony inkasent mógł przystąpić do poboru podatków przed upływem terminu płatności czwartej raty i zapewnić podatnikom rzeczywistą możliwość terminowej zapłaty w miejscu zamieszkania.

Projektowana regulacja nie nakłada na podatników nowych obowiązków, nie pogarsza ich sytuacji prawnej ani nie narusza ich interesów. Przeciwnie – ma charakter jednoznacznie korzystny, ponieważ umożliwia dogodny i dostępny sposób wykonania istniejącego obowiązku podatkowego. Rozwiązanie to służy ochronie takich wartości jak dostępność realizacji obowiązków publicznoprawnych, pewność obrotu prawnego oraz zapobieganie negatywnym skutkom nieterminowej zapłaty podatku z przyczyn obiektywnych.

Dodatkowo wskazać należy, że dotychczasowy inkasent, pełniący jednocześnie funkcję Sołtysa Sołectwa Motylewo, złożył z przyczyn osobistych rezygnację z pełnionej funkcji ze skutkiem natychmiastowym. W konsekwencji utracił możliwość dalszego wykonywania obowiązków związanych z poborem podatków w drodze inkasa. Powstała sytuacja miała charakter nagły i niezależny od organów gminy, co wymagało niezwłocznego przeprowadzenia wyborów nowego sołtysa oraz podjęcia działań mających na celu zapewnienie ciągłości poboru podatków od osób fizycznych na terenie sołectwa Motylewo.

Brak wyznaczenia nowego inkasenta mogłoby skutkować istotnymi utrudnieniami dla mieszkańców w zakresie terminowego regulowania zobowiązań podatkowych, zwłaszcza w związku ze zbliżającym się terminem płatności czwartej raty podatku. Z tego względu konieczne jest zapewnienie nieprzerwanego funkcjonowania inkasa na terenie sołectwa.

W tym kontekście istotne znaczenie ma stanowisko wyrażone w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt I OSK 686/18, w którym Sąd wskazał, że odstąpienie od zasady niedziałania prawa wstecz jest dopuszczalne jedynie wyjątkowo i wyłącznie z usprawiedliwionych względów, tj. wówczas, gdy jest to konieczne dla realizacji wartości konstytucyjnej ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji. NSA podkreślił również, że wsteczna moc prawa może dotyczyć w szczególności regulacji przyznających uprawnienia lub wprowadzających rozwiązania korzystne dla adresatów norm. Pogląd ten znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, ponieważ projektowana uchwała nie nakłada na podatników nowych obowiązków ani nie pogarsza ich sytuacji prawnej, lecz umożliwia im skorzystanie z dostępnej formy zapłaty podatku w miejscu zamieszkania, co ma znaczenie szczególne dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia ciągłości poboru podatków na terenie Sołectwa Motylewo, brak możliwości wykonywania funkcji inkasenta przez dotychczasowego sołtysa, zbliżający się termin płatności czwartej raty podatku oraz korzystny dla podatników charakter projektowanej regulacji, podjęcie uchwały, w tym nadanie jej mocy obowiązującej od dnia 1 listopada 2026 r., należy uznać za w pełni uzasadnione.